Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807, з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200, з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXVII. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 15-го КВІТНЯ 1980 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 15, 1980 No. 86. VOL. LXXXVII.

В ПАНТЕОНІ В БАВНД БРУКУ ТИСЯЧІ МОЛИЛИСЬ ЗА ПОЛЯГЛИХ І ПОМЕРЛИХ

Бавнд Брук, Н. Дж. — Три Владики Української Православної Церкви в ЗСА: Блаженніший первоієрарх митрополит Мстислав та архиєпископи Марко і Константин, численне духовенство паволославного і католицького віровизнань та тисячі українців з багатьох стейтів Америки і поодиноких провінцій Канади зібрались тут в Осередку Української Православної Церкви на цвинтарі св. Андрія, що став справжнім Українським Пантеоном у Новому Світі, щоб і цього року традиційно у Провідну неділю, 13-го квітня, помолитись та згадати своїх спочилих, а з ними і усіх тих що полягли на полі слави в боротьбі за волю батьківщини-України. Торжества почалися соборною Архиєрейською Службою Божою, яку відправили перед полуднем згадані Владики в послуженні духовенства у церкві-пам'ятнику й опісля в пополудневих годинах ці ж Владики та духовенство в присявності кількох тисяч народу відправили соборну Панахиду біля хреста-пам'ятника на цвинтарі, здвигненого в пам'ять і на славу воїнів, полеглих у боротьбі за волю України. В торжествах взяли зорганізовану участь комбатантські та молодіжні організації. Після цих урочистостей, приявні священики православного і католицького віровизнань відправляли панахиди на численних уже-могилах спочилих, між ними багатьох таких, що їх імена записані в історії змагань і творчости нашого народу.

Помер Полк. Аверкій Гончаренко, кол. Командир бою під Крутами

Ню Йорк. — Полковник Аверкій Гончаренко, колишній командир легендарного бою під Крутами і активний учасник Визвольних Змагань під час Першої і Другої світових воєн, помер тут минулої суботи, 12-го квітня 1980 року, після довшої недуги на 90-му році життя. Похоронні відправи почалися в неділю, 13-го квітня, панахидою за спокій душі Померлого в похоронному заведенні Петра Яреми у вечірніх годинах та з участю родини, комбатантських організацій з прапорами, представників громади і багатьох друзів Покійного та його родини, зокрема з Т-ва Українських Інженерів, що його деякий час очолював інж. Юрій Гончаренко, син Покійного. Після того тлінні останки Покійного перевезено до Клівленду, де відбудеться і покладення їх на вічний спочинок.

Сл. п. полк. Аверкій Гончаренко в юнацькому віці й уніформі

Св. п. полк. Аверкій Гончаренко народився 22-го жовтня 1890-го року в селі Дощенки, Лохвицького повіту на Полтавщині. У 1912-му році закінчив Чугуївську військову школу і два роки пізніше, в 1914-му році, пішов на війну як старшина російської царської армії, спочатку командував сотнею, опісля батальйоном уже в ранзі сотника. Поранений в боях та нагороджений відзнаками за бойові заслуги, включно з хрестом св. Георгія з мечами, був приділений лектором до школи прапорщиків у Києві, де й застала його революція. Сотник Гончаренко негайно перевів українізацію тієї школи та став командантом її першої сотні. У квітні 1917-го року сот. А. Гончаренко проводив першим Всеукраїнським З'їздом юнаків-українців військових юнацьких шкіл Росії, який виніс постанову перевести українізацію юнацьких військових шкіл в Україні та створити Українську Армію. В липні того ж року, коли в Києві зорганізовано Першу юнацьку військову школу ім. Богдана Хмельницького, сот. А. Гончаренко був назначений її курінним командантом. В грудні того року був назначений

(Закінчення на стор. 3)

Померла Ізидора Косач-Борисова, сестра Лесі Українки

Ню Йорк, Н. Й. (Любов Дражевська). — У містечку Піскатевей, Н. Дж., померла 12-го квітня ц. р. на 93-му році життя Ізидора Петрівна Косач-Борисова.

Народжена 22-го березня 1888 року в Колодяжному на Волині, вона була наймолодшою шостою дитиною Петра Антоновича Косача і його дружини Ольги Петрівни, уродженої Драгоманової, письменниці, відомої під іменем Олена-Пчілка. І. Косач-Борисова закінчила сільсько-господарський факультет Київського Політехнічного інституту. До революції 1917 року працювала агрономом на Київщині і в Кишеневі. Після того, коли в Україні закріпилася большевицька влада, Ізидора Петрівна жила у Києві і працювала в наукових установах як дослідник у галузі фізіології рослин, а також викладала у вищих школах. У 1937 році Ізидора Петрівна Косач-Борисова була заарештована і засуджена на 8 років поправно-трудових таборів за „контрреволюційну агітацію". Вона була етапом відправлена на далекі Північ, де пиляла і рубала ліс. У 1939 році І. Косач-Борисова була регабілітована і повернулась до Києва.

Під час Другої світової війни Ізидора Петрівна виїхала на Захід. У 1949 році переїхала до Америки. Була членом-кореспондентом УВАН-у у ЗСА. Велика заслуга Ізидори Петрівни перед українською культурою в тому, що до сторіччя з дня народження її сестри Лесі Українки з її ініціятиви УВАН у ЗСА видала монументальну книжку п. з. „Леся Українка: Хронологія життя і творчости", яку склала її сестра Ольга Косач-Кривинюк. Книжка була видана на громадські кошти, які зібрав Видавничий комітет. Цей Комітет очолювала І. Косач-Борисова.

Похорон відбудеться у суботу, 19-го квітня, о год. 12-ій вполудне на Українському Православному цвинтарі у Бавнд Бруку. Якщо зголоситься відповідна кількість людей, буде найнятий автобус, який відійде з Ню Йорку о год. 10-ій ранку від Українського Народного Дому, 140-142 Друга евеню. На їзду автобусом зголошуватися до четверга, 17-го квітня, телефоном: (212)-533-4646 від 9-ої до 5-ої год. дня.

ЗАЯВА І ЗАКЛИК

ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ УНС

Головна Контрольна Комісія УНС. Сидять (зліва): проф. д-р Богдан Гнатюк, мґр Іван Гевринк, д-р Богдан Футей, проф. Іван Телюк і о. митрат Степан Біляк.

Головна Контрольна Комісія Українського Народного Союзу в складі: Богдан Футей, Іван Гевринк, Іван Телюк, о. митрат Степан Біляк та Богдан Гнатюк, перевели в днях від 15-го до 21-го березня 1980 року річну перевірку майна й організаційного стану Українського Народного Союзу, допоміжної Української Національної Корпорації Дому УНСоюзу, видавництва „Свободи" та відпочинкової оселі „Союзівка" і ствердила наступне:

1. Майно Українського Народного Союзу зросло за 1979-ий рік на суму $920.913, і з днем 31-го грудня 1979-го року виносило $44,036,212. Сума зібраних вкладок від членів у 1979-му році була $3,031,949. Фінанси УНСоюзу, з причини інфляції і попередніх зобов'язань, не могли осягнути відповідного зросту.

2. Організаційний плян УНСоюзу в 1979 році стрінув у своїй праці багато труднощів, в наслідок чого приєднано тільки 2,648 нових членів, або52.092% запляновоної квоти. Загальна сума забезпечення нових членів виносить $7,316,500, що дає пересічну суму забезпечення на члена $2,763. Поважне число Відділів УНСоюзу в ЗСА і Канаді надальше не виявляє жадної організаційної активности. В 1979 році на усіх 455 Відділів 25.9% Відділів не приєднали ані одного члена.

3. Українська Національна Корпорація Дому УНСоюзу осягнула в чинншах за винайм приміщень у 1979-му році суму $1,507,971.

Винаймлення решти вільних приміщень Дому УНСоюзу стає реальною дійсністю і вже в короткому часі будуть підписані контракти винайму. З кінцем 1979 року внутрішня позичка Української Корпорації Дому УНСоюзу виносила $8,128,750 від УНСоюзу і $1,315,500 від комерційного банку.

4. Видавництво „Свобода" набуло вже відповідні машини, завдяки чому зможе в короткому часі виконувати всі праці на замовлення. Труднощі у Видавництві, які існують уже від деякого часу, збільшилися резигнацією головного редактора і відходом двох редакторів. Тому, заіснувала конечна потреба поповнити редакційний стан „Свободи" додатковими кваліфікованими професійними силами.

5. Відпочинкова оселя УНСоюзу „Союзівка" успішно сповнила свої завдання, як відпочинковий і культурно-розваговий центр. Курси українознавства, табори для молоді, тенісова школа та багатолюдні спортові змагання причиняються у великій мірі до популяризації Українського Народного Союзу серед широких кругів української молоді. До поліпшень „Союзівки" треба врахувати капіталовкладення на суму $27,779 та удосконалення внутрішнього устаткування до кімнат, на суму $24,131.

Докладний звіт з річної перевірки всіх ділянок праці та діловодства Українського Народного Союзу складе Головна Контрольна Комісія на річному засіданні Головного Уряду УНСоюзу.

Головна Контрольна Комісія закликає все членство, всіх секретарів та інших урядовців Відділів, делегатів 29-ої Конвенції та членів Головного Уряду УНСоюзу включитися у весняну кампанію для збільшення членства УНСоюзу.

Перед Українським Народним Союзом великі та важливі завдання!

Ставаймо масово в ряди членів найбільшої і найстаршої української установи у Вільному Світі!

Допоможіть Українському Народному Союзові в його так важливій, важкій та потрібній службі українській громаді і поневоленому, але нескореному українському народові в Україні!

Головна Контрольна Комісія:

Богдан Футей, Іван Гевринк, Іван Телюк, о. митрат Степан Біляк, Богдан Гнатюк

Тижневе видання „Ль'Оссерваторе Романо" почало появлятись польською мовою

Рим, Італія. — Офіціоз Ватикану газета „Ль'Оссерваторе Романо" почала появлятись польською мовою у тижневому виданні, перше число якого вийшло з датою суботи, 5-го квітня, і його в тій день можна було купити також в Польщі.

Як відомо, „Ль-Оссерваторе Романо" появляється кожного дня в італійській мові. Його тижневі видання, крім італійської мови, друкувались досі ще французькою, еспанською, португальською, англійською і німецькою мовами.

У цьому першому числі польською мовою є стаття архиєпископа Анджея Марії Дескура, голови Ватиканської комісії в справах інформації, в якій сказано, що з уваги на польське походження Папи Івана Павла II слов'янські народи відіграватимуть важливішу ролю у житті Вселенської Церкви і їхнім проблемам присвячуватиметься більше уваги.

ПРИГАДКА

Пригадуємо всім передплатникам „Свободи", що від 1-го травня ц.р. англомовний „Український Тижневик" (The Ukrainian Weekly) висилатиметься вже тільки тим передплатникам щоденника, які собі цей тижневик окремо замовлять і передплатять. Усі передплатники щоденника вже одержали, або ще одержать окремі повідомлення в цій справі та картки і зворотну коверту на замовлення. Прохаємо їх негайно виповнити та повернути нам разом з належною передплатою.

АДМІНІСТРАЦІЯ „СВОБОДИ"

АМЕРИКАНСЬКИЙ ОЛІМПІЙСЬКИЙ КОМІТЕТ РІШИВ БОЙКОТУВАТИ ІГРИЩА В СССР

Кольорадо Спрінгс. — Олімпійський комітет ЗСА, переважаючою більшістю голосів 1,604 проти 797 при двох здержаних, піддержав заклик президента Джіммі Картера і вирішив бойкотувати літні Олімпійські ігрища в Москві з уваги на інвазію СССР на Афганістан. Голосування Палати делегатів Комітету відбулось в суботу по полудні, 12-го квітня, після того, як до членів Комітету звернувся з окремим закликом віцепрезидент ЗСА Волтер Мондейл в імені президента Картера.

Відкликаючись кількакратно на Олімпійські ігрища в Берліні в 1936 році, що їх Адольф Гітлер використав для пропаганди і затвердження легітимности Третього Райху, віцепрезидент Мондейл апелював до патріотизму членів Комітету, заявляючи, що з уваги на інвазію СССР на Афганістан „майбутня безпека цілого цивілізованого світу" є під загрозою.

Президент Комітету Роберт Кейн висловив задоволення з висліду голосування, а заразом і зрозуміння для спортовців, які від місяців приготовлялися до ігрищ. „Більш, як будь-що, — заявив Кейн — збереження нашого патріотизму і піддержка президента ЗСА мусіли бути підтверджені".

Президент Картер, у окремій заяві, висловив подяку делегатам, заявляючи при тому, що його становище щодо бойкоту ігрищ незмінне. Він негайно звернувся до урядів західних країн та їхніх олімпійських комітетів солідаризуватись із ЗСА в цій справі. Досі уряд Канади, Великої Британії, Австрії та кількох інших країн виявили повну солідарність із ЗСА. Речник Білого Дому переконані, що рішення Олімпійського комітету ЗСА великою більшістю голосів матиме „рішальний вплив" на становище інших комітетів західних країн. У ряді інтерв'ю для представників західньої преси, радіо і телебачення під кінець минулого тижня, президент Картер повторно закликав до солідарности у справі бойкоту ігрищ в СССР, висловлюючи сподівання, що до ЗСА приєднається біля 50 країн. „Совєтському Союзові буде тяжко пояснити світові і своїм власним громадянам, чому 20, або 30, або 40, або 50, або й 70 країн відмовились від участи в ігрищах", — сказав Президент.

Рішення Олімпійського комітету ЗСА стрінулось із позитивним відгуком серед громадянства країни і серед урядових і спортових кіл Заходу. В СССР пресове агентство ТАСС натаврувало рішення Олімпійського комітету ЗСА і обвинуватило президента Картера у „примінененні тиску і шантажу" до його членів.

ПРЕЗИДЕНТ КАРТЕР ЗАПОВІДАЄ МОЖЛИВІСТЬ „ВІЙСЬКОВИХ ЗАХОДІВ" ПРОТИ ІРАНУ

Вашінгтон, Д. К. — Американський уряд перейшов минулого тижня від дипломатичних заходів спонукати іранських лідерів на чолі з Аятоллою Хомейні звільнити американських закладників, протизаконно притримуваних у Теграні, до рішучого натиску. Проголошуючи зірвання дипломатичних стосунків ЗСА з Іраном і заповідаючи господарські санкції, президент Картер одночасно попередив, що у випадку дальшого неуспіху тих заходів і дальшого нелегального притримування американських громадян іранськими фанатиками за згодою Хомейні в Теграні, будуть застосовані ще гостріші заходи.

В інтерв'ю президента Картера, передаваному на європейських телевізійних станціях в неділю, 13-го квітня, Президент заявив, що якщо економічні і політичні санкції не допоможуть, то: „ми будемо змушені до додаткової акції, яка може включити також військові заходи". Ця заява президента Картера про можливість ужити „військові заходи" викликала велике порушення серед європейських політичних кіл. Вони побачили, що час дипломатії на іранському відтинку проминув, настав час конкретних акцій. Значить, що американська терпеливість вичерпується і ЗСА плянують перейти до морської блькади Ірану, європейські уряди рішили зі свого боку прилучитися до натиску на Хомейні і його однодумців. Держави Европейської Господарської Спільноти відкликають своїх амбасадорів з Теграну. До них долучилися Японія і Норвегія.

Це є першою фазою натиску. Якщо і це не матиме успіху, то Вашінгтон вимагає від своїх европейських союзників, Японії та Норвегії, в половині травня зірвати взагалі дипломатичні стосунки з Іраном і перейти до господарських санкцій.

Якщо і це не дасть позитивних наслідків, або якщо б европейські уряди не зірвали дипломатичних стосунків з Іраном, тоді ЗСА готуються перейти до морської блькади. ЗСА вже раніше заблокували закуп іранської нафти американськими фірмами і від самого початку іранської кризи постепенно концентрують морські сили в такій віддалі від Ірану, щоб вони могли в потребі перейти до блькади. Значить, з господарського і мілітарного боку блькада приготована, а після зірвання дипломатичних стосунків приготована вона і з політично-дипломатичного боку.

Американська блькада Ірану вже не потягне за собою ніяких додаткових труднощів для ЗСА. Потерпить на ній дуже важко Іран, а також ті союзники ЗСА, які продовжують торговельну й іншу співпрацю з Аятоллою Хомейні і його співробітниками.

Страйк робітників транспорту в Ню Йорку закінчився

Ню Йорк. — Одинадцятиденний страйк підземок і автобусів у Ню Йорку, що був примусив мільйони нюйоркчан і тих з околиць, що в місті працюють, шукати інших засобів транспорту, закінчився, принаймні тимчасово, в п'ятницю, 1-го квітня, коли керівники Спілки транспортових робітників і її президент наказали страйкарям повернутися негайно до праці. Вже за за дві-три години автобуси й підземна електрична залізниця були в руху.

ЛУК'ЯНЕНКО І ТИХИЙ ПИШУТЬ: „КПРС ЗНАЄ ЛИШ ОДНУ ТАКТИКУ — ТЕРОР"

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Члени Української Гельсінкської Групи Левко Лук'яненко та Олекса Тихий, засуджені на 10 років таборів і 5 років заслання, вислали з концтабору в Сосновці, в Мордовській АССР, звернення до Президії Верховної Ради УРСР, в якому вимагають перегляду справи нелегальних репресій органів КГБ у відношенні до діячів руху опору. Звернення Лук'яненка і Тихого поширене у самвидаві. Передаємо його повний текст.

Левко Лук'яненко

Президії Верховної Ради УРСР

Від Лук'яненка Л.Г., Тихого О.І.

Заява

Проблема збереження миру багатогранна. З огляду на те, що одним із шляхів до збереження миру, в якому ми, прості громадяни, зацікавлені не менше від міністра закордонних справ і всього керівництва СРСР, є широке взаємне ознайомлення людей різних країн шляхом безпосередніх контактів у культурній, економічній, ідеологічній галузях життя в дусі Загальної Декларації Прав Людини, група громадян у складі Олеся Бердника, Петра Григоренка, Івана Кандиби, Миколи Матусевича, Мирослава Мариновича, Оксани Мешко, Миколи Руденка, Н. Строкатої і нас двох створили Українську Громадську Групу сприяння виконанню Гельсінкських угод, поставивши собі за мету в міру можливості: 1). ознайомлювати громадян УРСР із Загальною Декларацією Прав Людини та Загальною Декларацією Гельсінкських Угод та іншими міжнародними документами, учасниками яких є СРСР, а також УРСР; 2). сприяти зменшенню підозріння між народами різних держав, більшому обмінові інформації та ідеями. 3). Виявляти та оприлюднювати конкретні факти істотних порушень прав людини на території України. 4). Боротися проти порушення національних прав українського народу шляхом оприлюднення фактів порушення окремими особами, установами чи організаціями Конституцій СРСР та УРСР та міжнародних актів, учасниками яких є СРСР та УРСР. 5). Збирати та оприлюднювати відомості про українських політв'язнів, підназглядних та переслідуваних в адміністративному порядку.

Група проголосила в своїй Декларації мету за методи своєї легальної діяльности, суть якої збігається з обов'язками прокурорів, суддів, депутатів рад. Те, що робила УГГ, є не лише правом, а й моральним обо-

(Закінчення на стор. 4)

КОРОТКІ ВІСТІ

ПРЕЗИДЕНТ ЄГИПТУ АНВАР ЕЛЬ-САДАТ відлетів у четвер, 10 квітня, з Вашінгтону після кількаденних розмов. Перед відлетом мав він доповідь у Національному пресовому клюбі у Вашінгтоні. В цій доповіді особливу увагу звернув він на шкідливість дальших поселень ізраїльців на західньому березі Йордану та на конечність якнайскорше розв'язати проблему автономії для цих теренів і для Гази. Цього тижня до ЗСА має приїхати прем'єр-міністер Ізраїля Менахем Бегін на наради з президентом Джіммі Картером.

ДОРАДНИКИ ПРЕЗИДЕНТА КАРТЕРА нарікають на пресу, що вона роздмухує кандидатуру Кенеді виключно для того, щоб президентська кампанія була цікавішою на вигляд тільки, бож сенатор — на їх думку — не має виглядів на перемогу у виборах.

АВТОВА КОМПАНІЯ ФОРДА ТАКОЖ ВІДЧУВАЄ нестачу готівки, хоч і не в такій мірі, щоб і Форда, як Крайслера, треба було б аж Урядові рятувати, кажуть втаємничені знавці справи. Деякі головачі в компанії Форда будуть звільнені з посад через те, що вчасніше не зуміли зняти малі моделі авт з креслярської дошки й не послали їх до виробничого цеху.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ ЗАПУСТИВ міжпростірний корабель Союз 35, пристосований до довготривалих перебувань у просторах з центру міжпланетарних летів у Байконурі. На ракеті перебувають астронавти Леонід Попов і Валерій Рюмін. Корабель причалив до міжпростірної станції Союз 6, щоб перевести в ній деякі направи. Політичні спостерігачі здогадуються, що совєтські астронавти перебуватимуть в просторах довгий час і передадуть привіт спортовцям під час Олімпійських ігрищ в СССР.

УРЯДОВІ ДЖЕРЕЛА У ВАШІНГТОНІ ПОДАЮТЬ з американських розвідчих джерел, що на терені Іраку перебувають групи озброєних іранців, які готовляться до акцій проти Аятолли і теперішнього іранського режиму. Який чинник стоїть за плечима тих груп не подано, але треба припускати, що не обходиться тут і без совєтської агентури, з якою близько пов'язані деякі іракські чинники. Одночасно з тих же самих джерел походять інформації про артилерійську перестрілку, повітряні зудари гелікоптерів і рукопашні зудари пограничних військових відділів.

В ПОРТАХ КАМБОДЖІ ГНІЄ ВЕЛИКА МАСА збіжжя і інших харчових продуктів, а населення Камбоджі голодує до міри, що голод загрожує не лише здесятькуванням народу, але таким його біологічним ослабленням, що матиме катастрофальні наслідки в майбутньому. Світова преса приносить вістки і світлини з того стану, але ніхто не може вирішно доломогти, бо привідний тепер комуністичний клюнтель хоче загальним голодом розправитися з прихильниками попереднього уряду.

ВАРШАВСЬКИЙ КОМУНІСТИЧНИЙ УРЯД відмовляється дати будь-які ближчі інформації про арешт і докази для засудження працівниці Об'єднаних Націй Аліції Веселовської, яка в переїзді через Польщу відвідувала свою родину і приятелів. Навіть текст акту обвинувачення є таємницею. Чинники Об'єднаних Націй у Ню Йорку роблять усі можливі заходи, щоб вирвати засуджену на сім років тюрми свою працівницю.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily exept Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата: на рік — $30.00, на півроку — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65¢ міс. За кожну зміну адреси — 50¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Для збереження імперії

Не перший і не єдиний раз, що сама совєтська преса підкреслює нерозумність совєтської господарки, коли нею керують так, начебто навмисне намагалися робити все можливе, щоб вона була таки неефективною. Цей раз газета „Известия" з 12-го березня пише, вже який раз, про невідповідне розміщення заводів, коли вони віддалені від споживача на тисячі миль, а можна було б їх вигідніше використовувати, якщо б приблизити ці великі агрегати до теренів, для яких вони виробляють свою продукцію.

Конкретно йде мова про Забайкальський завод, єдиний у країні, який виробляє підйомно-транспортне електричне устаткування. Це підприємство випускає підвисні електричні крани вантажепідйомністю від 125 кілограмів до п'яти тонн. Найцікавіше в цій вістці, крім прерізних нарікань на зволікання з перебудовою й розширенням цехів підприємства, є те, що 85 відсотків всіх цих кранів іде в західні області СССР, звідки також надсилається і матеріяли для їх виробу. Серед названих теренів, що посилають матеріяли на Забайкалля, подана і Харківська область України, віддалена від Чіти в Забайкаллі на тисячі кілометрів. Сюди повертається згодом устаткування, що становить двадцять тисяч тонн „негабаритних металоконструкцій", що їх доставляють назад з глибокого Сибіру „накладними перевозками", що — звичайно — страшенно дороге й некорисне з економічного боку.

Автор статті в „Известиях" обережно питає, чи не було б раціональніше побудувати в „західніх областях СССР" відповідні підприємства, щоб не треба було висилати забайкальські „металоконструкції" аж за тисячі миль, а натомість використати продукцію Забайкальського заводу для таки забайкальської землі і земель далі на схід, народне господарство яких має „всезростаючу потребу на крани". Мова про Сибір, Далекий Схід і Крайню Північ.

Звичайно, для кожної ефективної господарської системи такий арґумент зовсім правильний з економічного боку, але з „ідеологічного" зовсім не так. Про здорові економічні вимоги СССР не дбає, а про політичні: щоб тримати централізованою всю країну, в економічному відношенні треба робити такі безглузді пляни, від яких, хоч і страждає населення СССР, зате партія здійснює брежнєвську „економічну інтеґрацію і централізацію економіки". І не цікавить КПСС і Політбюро, що ця „комплексна програма соціялістичної інтеґрації" неефективна, шкідлива для добробуту населення. Головне, що такими плянами, про який мова в цій критичній статті в „Известиях", Москва дбає про те, щоб позбавити вже не тільки окремі республіки самостійного і незалежного економічного розвитку, а вже позбавляє цієї можливости всі „західні області СССР", роблячи їх всіх тільки складовою частиною імперської цілости, не залежно від того, якою ціною.

Японія дозброюється

Після переможної війни з Японією 1945, генерал МекАртур подиктував Японії основні напрямні нової японської конституції. Згідно з тією конституцією, Японія не може озброюватися, хіба тільки для оборонних потреб, і то у дуже ограниченому обсязі. Захист Японії перед зовнішніми силами належить до ЗСА. Така була інтенція МекАртура і так воно залишилося до сьогодні.

Одначе ситуація на світовій арені сьогодні зовсім не та, що була після Другої світової війни. Тоді СССР був союзником ЗСА, а тепер є їхнім головним ворогом; тоді ЗСА мали монополь атомової зброї, тепер СССР осягнув рівновагу в цій зброї з ЗСА, а в інших мабуть їх випередив. Очевидно, що зі зміцненням збройної потуги у СССР, зросли і його агресивні пляни у світі. Одначе ЗСА, як миролюбна демократична країна, не зважаючи на все це, не збирається „доганяти і переганяти СССР" в зброєннях. Одначе перед Москвою треба бути готовим до оборони і тому Вашінгтон змінив свою поставу щодо озброєння Японії, яке тепер виглядає жалюгідно. Для ілюстрації можна навести таке порівнання з Ізраїлем: Японія має 115 мільйонів населення, а Ізраїль 3 мільйони і 770 тис. (1977). Японський валовий національний продукт за 1979 був 685 більйонів, а Ізраїля 13,3 більйона. Тим часом, боєздатність і ефективність Японії становить не більше 5 відсотків Ізраїля.

Японці довго опиралися політиці дозброєння, але зростаюча загроза з боку СССР врешті-решт змусила їх до зміни тієї постави. На початку квітня ц.р. всі японські політичні партії, з вийнятком комуністичної, рішили створити парляментарний комітет оборони. Головою комітету став представник привладної Консервативної партії, Мічіта Саката, і комітет приступив до пожвавленої діяльности. Великою допомогою в дозброєнні Японії є змінена постава червоного Китаю, який колись рішуче виступав проти озброєння Японії, але ще рішучіше вимагає тепер озброєння.

Зміну цю сигналізував Ден Шіяопінґ в часі свого побуту в Японії 1978 і 1979. В бюджеті Японії на 1980 передбачено вісім більйонів долярів на оборону, а в пропонованій акції дозброєння, яка має тривати п'ять років, запляновано 15 більйонів на закуп бойових літаків в ЗСА. Порівнюючи ці цифри з видатками на оборону в ЗСА, чи згаданого вже Ізраїля, зразу впадає в очі їхня обмеженість. Одначе мотивується це тим, що до дозброєння країна мусить під кожним оглядом приготовитися, а в першу чергу приготовити відповідні людські кадри.

МАРІҐУАНА, ЗА ВЖИВАННЯ ЯКОЇ ВСЕ ЩЕ суворо карають в Америці, здається, здатна також на добродійство для людства, зокрема для хворих на рака. Екстракт з цієї наркотичної рослини, який носить назву „ТНС" і рахується в тій самій категорії наркотиків, що героїна і „LSD", незабаром буде дозволений для лікувальних цілей як антиблювотний середник для хворих на рака, що переходять хемотерапію. Адміністрація Харчів і Медикаментів має пляни дозволити продавати цей лік тільки на рецепти лікаря, як це є з кодеїною і метадоном.

Людмила Волянська

АМЕРИКАНЦІ ОДУШЕВЛЮЮТЬСЯ УКРАЇНСЬКИМИ ПИСАНКАМИ

Цього Великодня серед українців Америки лунають слова зворушеного Президента, якими він подякував українцям за прегарний і незвичайний дарунок — українські писанки на різбленій гуцульській тарілці, про що писала „Свобода" з 9-го квітня, поміщуючи офіційну світлину з Білого Дому дванадцяти делеґатів української Філядельфії на зустрічі з президентом Картером і його двома асистентами.

В той самий час по всій Америці, — як напевно й у інших країнах українського поселення, — численні неукраїнські періодики та інші засоби масової інформації присвятили більше чи менше уваги українському Великодневі переважно тому, що якраз українці мають особливу цінність і унікальність у своєму святкуванні Божого Вострєсіння — прегарну писанку, поява якої сягає сивої давнини — світанку нашої цивілізації.

Годі було б переказати всі статті, згадки й репортажі з американської преси, повної світлин найрізноманітніших взірців розпису писанок і їхніх невтомних і талановитих мисткинь і мистців-писанкарів, хоча і як вони промовисті: чи це діти „міст-близнят" з Міннесоти у віці від шести років до вісімнадцяти, які писали писанки на прилюдних показах цілий передвеликодній тиждень і потім продавали свої твори, щоб здобути фонди для українських літніх таборів; чи це докладний опис з кольоровими світлинами великодніх традицій з неповторними писанками і печивом традиційним двох сестер з Мілвокі у Вісконсині; чи це кілька репортажів про писанки в стейті Конектікат, де шістсот осіб перейшли науку писання писанок в п'яти Публічних бібліотеках, в багатьох не - українських школах та церковних організаціях і клюбах, де також вік учнів був під п'яти рочків до сивоголових громадян-сеньйорів. Подібні події відбулися по всій Америці і як зразок їх ось що пише „сусід" „Свободи", великий щоденник „Стар Леджер", що виходить в Нюарку, в недільному Великодньому виданні з 6-го квітня. Тут подано на всю першу сторінку другого відділу газети, що має назву „Акцент", широкий опис чотирьох українських писанкарів і їхнього захоплюючого мистецтва — писання писанок. Репортаж Чарлза К. Фінлея ілюстрований сімома великими світлинами і перебігає з сторінки першої на шосту, де й займає ще майже половину сторінки газети.

Спочатку автор дає загальні відомості про українську писанку, а потім про окремих мистців-писанкарів, охоплюючи своїм репортажем і старших українських писанкарок і п'ятнадцятилітнього Лева Чапельського та його сестру сімнадцятирічну Дарію. Виставка писанок Валентини Третяк з Лівінґстону тепер експонується в Міллбурнській Бібліотеці в Міллбурн, Н.Дж., і триватиме до кінця цього місяця. Біля чотирьох сот писанок має мисткиня. Її писанки вже були виставлені і в університетах Ратґерс та Сітон Гол, і в Ошен-Кавнті коледжі в Томс Рівер. Валентина Третяк тепер віддає перевагу дерев'яній писанці, уважаючи, що така писанка не зазнає руїни часу. Про її працю й творчу філософію, як і працю викладача мистецтва в Ґарден Стейт Артс Центрі, пише Чарлз Фінлей докладно, подаючи й те, що за дерев'яні писанки її спонукало взятися бажання зберегти хоч для музеїв майже вірні „як життя" зразки найдавніших писанок, які тепер можна знайти хіба що в книжках.

Молоденькі писанкарі Дарія і її брат Лев Чапельські з Кранфорду пишуть писанки традиційним і „дуже скомплікованим" способом „віск-на-віск". Свою прегарну вмілість вони демонстрували для дорослих і окремо для дітей в Монтклерському Мистецькому Музеї в Монтклер, де також виставлені числені їхні експонати. Виставка тут триватиме до 27-го квітня. Писанки Дарії й Лева Чапельських можна бачити і в Українському Музеї в Ню Йорку, а писанки п'ятнадцятилітнього Лева є і в Парижі в славному „Музеї Людини". Обоє Чапельських, — пише автор репортажу, — зайнялися писанкою з дитинства і це є для них і зберіганням їхньої української традиції і виявом мистецького почуття краси.

Анна Кінащук, мисткиня-писанкарка з Ватчунґу, викладає мистецтво писанок у Ватчунґській Школі для дорослих. Вона пише писанки вже понад 25 років та брала участь у численних виставках писанок, як і демонструвала своє вміння на безлічі форумів різних організацій, які її запрошували з інтересом і користю для них. Її тепер запрошено увести її писанкарський курс і в інші системи шкільництва. Якраз Анна Кінащук поширила своє писанкарське мистецтво і поза саму писанку, як таку. Вона на тлі писанки створює тепер інші речі. На світлині в „Сандей Стар Леджер" Анна Кінащук показує хрест, оздоблений писанками, а репортерові говорила про маленькі скриньки для коштовностей з писанок, про „тягарці для паперів" з писанок і прикраси на ялинку. Як і Чапельські, Анна Кінащук уважає, що за писання писанок можуть братися зовсім добре і старші і малі діти, бо це є творчий, безпечний, недорогий спосіб зайняти дітей протягом годин. Це стосується не тільки дітей-українців, але й інших.

Кінчає свій цікавий репортаж Чарлз К. Фінлей згадкою про те, що цього року і православні українці святкують Великдень з усім християнським світом, бо іноді вони відділені від загального Великодня аж на п'ять тижнів, зігно з календарем своєї Церкви. В загальному, подає автор, Українська Католицька Церква дотримується загальних святкувань.

Богдан Ребрик

„РОСІЯ ЗАВЖДИ БУЛА ТЮРМОЮ НАРОДІВ"

[5]

І саме те,що влада для нього є не засобом для досягнення обіцяного раю на землі, а самоціллю — саме вона лежить в основі всіх злочинів режиму не лише проти українців.
злочинів режиму не лише проти українців.

Я — українець. У 1975 році вдруге засуджений на 10 років позбавлення волі за антирадянську діяльність. До арешту працював вантажником в м. Івано-Франківську. Тепер знаходжусь у концтаборі особливого режиму селища Сосновка Мордовської области, працюю, до речі, також вантажником. Те, що ми, українці, відбуваємо покарання за межами батьківщини і те, що нас тут 70% від загальної кількости в'язнів, свідчить про 'розв'язання' національного питання в СРСР. Я християнин, католик. СРСР — країна атеїстична. Віруючій людині тут дуже тяжко. Навіть батьки не мають права виховувати своїх дітей в релігійному дусі. А в школах дітям накидають безбожність. Ось приклад з мого життя. Це було на Івано-Франківщині в 1949-1950 роках. Я навчався в 3-ій чи 2-ій клясі. Нас відучували від віри в Бога так: 'Діти, Бога нема!' — говорив учитель, — 'ану гукніть, Боже, дай нам хліба! Якщо з'явиться хліб, значить Бог є' (буханок хліба коштував тоді 250 карбованців). Ми, голодні, проспівали звернення до Бога тричі, хліб не з'явився. Тоді учитель каже: 'Ану, діти, гукніть: 'Сталіне, дай нам хліба!' І не встигли ми закрити ротів, як через відкриті вікна до кляси полетіли булки, пряники, печиво. Боже, що тут зчинилося! Щоправда, скільки потому не просили Сталіна і гуртом і поодинці — пряники більше не з'являлись. Напевно тому я так добре пам'ятаю день смерти Сталіна.

Як бачите, незважаючи на таку 'ефективну' пропаганду безбожництва, атеїста з мене не вийшло. До речі, радянський режим свої методи атеїстичної пропаганди не змінив і по сьогодні. 'Свіжий' приклад: 22 квітня тут, у концтаборі, наглядачі сконфіскували в мене виписки з Євангелія. Виявляється, що після підписання Заключного акту Євангеліє набрало особливо небезпечного, антирадянського, реакційного змісту, що дуже заважає кремлівським фараонам здійснювати розрядку. Я належу до тієї категорії людей, що їх у західніх країнах називають політв'язнями, інакодумцями, дисидентами, а в СРСР — кримінальними злочинцями, 'відщепенцями', платними аґентами чужоземних розвідок (і, звичайно, передусім ЦРУ). Я особисто вважаю себе людиною, яка мислить і діє так, як цього вимагають інтереси українського народу і людства в цілому. Я — за батьківщину і волю, за релігію і власність, за порядок і дисципліну, за трудівника на землі, за всіх тих, хто виконує чесно свій обов'язок і робить свою справу — за вічні підвалини людського суспільства.

Довести свою непричетність до кримінальних справ та до чужоземної аґентури, я можу випискою з вироку усіх пунктів звинувачення. Вважаю, що це для Вас буде цікаво. Перший пункт: ширення серед оточення наклепів на радянську владу з метою її підриву (мова йде про поширення тих поглядів, що я їх частково висловив у цьому листі). Другий пункт: ознайомив двох друзів з книжкою І. Дзюби 'Інтернаціоналізм чи русифікація?' (Це вигадка КҐБ. Якби ця книжка в мене була, я не обмежився б двома двома приятелями). Пункт третій: Мав книжку про українсько-московські переговори 17-18 століття. Про це засвідчив свідок. (Якби ця книжка й була в мене, то при чому тут радянська влада? На злодію шапка горить. Свідчення того, як режим боїться нашої свободи). Пункт четвертий: подарував приятелеві книжку з дедикацією в якій закликав боротися за волю українського народу. (Мова про радянське видання. Для дедикації я використав уривок з віршів українського поета О. Олеся, виданого в Києві 1970 року). Пункт п'ятий: записав на магнітофонну стрічку українські пісні, серед яких була одна 'націоналістична'. (Мовиться про народну українську пісню, що в ній один раз зустрічається слово 'повстанська'. Це надає пісні буржуазного, ворожого для радянського режиму змісту). Ось і все звинувачення. Бачите самі, що ніякої 'аґентури' нема і 'кримінальну' також. Я від своїх поглядів ніколи не відмовлявся, не відмовляюся і не збираюся відмовитися у майбутньому. Не ховався з ними я ні на слідстві, ні на суді. Але радянський режим заявляє, що дисиденти не наважуються відверто виступити перед радянським народом, а всі їхні 'пасквілі' — це

(Закінчення на стор. 4)

З. Снилик

ЕНЕРҐЕТИЧНИЙ ПЛЯН КАРТЕРА

Після кількох невдалих спроб Уряду ЗСА розв'язати енерґетичну проблему короткотерміновими заходами, включно з встановленням контролі цін на продуковану у ЗСА нафту ще під час першої кризи в 1973 році, президент Картер зважився минулого року на далекойдучий крок, тобто на вироблення комплексного енерґетичного пляну на на наступних десять років.

Очевидно, на це склалось багато причин, починаючи від постійного зросту цін на імпортовану з арабських країн оливу, неспроможність Уряду ЗСА і приватного сектора витягнути відповідні консеквенції з причини і наслідків першої кризи в 1973 році, не тільки економічний, але й політичний шантаж провідників арабських країн, до яких приєднались Мехіко і Венесуеля, кінчаючи тиском американського населення, яке бездарно і нетерпеливо вичікувало в довгих чергах біля бензинових станцій, щоб за високі ціни купити обмежену кількість бензини. Швидкий ріст інфляції, в показнику якого найвищу позицію займають високі ціни на нафту та інші роди пального, має також свою вимову і був одним із рішальних моментів у проголошенні пляну президента Картера.

Після вичерпних дебат і узгіднень комісій Сенату і Палати Репрезентантів ЗСА та внесення деяких змін, Конґрес апробував плян, а президент Картер підписав його, не зважаючи на те, що Конґрес вніс деякі обмеження.

Немає сумнівів, що новий енерґетичний плян, в основі якого є наложення податків на надмірні прибутки американських нафтових компаній, стрінеться з різною реакцією населення, приватного сектора, економістів, фінансистів, законодавців тощо. У загальному, він знаходить одобрення населення країни, яке з огірченням сприйняло звідомлення нафтових компаній про високі прибутки, тоді коли ціна за ґальон бензини доходить подекуди до 1 доляра 50 центів і до 1 доляра за ґальон оливи до огрівання мешканевих будинків. Фонди з тих податків на прибутки на загальну суму 227,7 мільйона долярів, згідно з пляном будуть ужиті в наступних десятьох роках на стимулювання домашньої продукції пального та шукання нових джерел енергії. Не є, бо, секретом, що ЗСА мають досить запасів різних форм пального, в тому й оливи, але застій у їх видобуванні у попередніх десятиліттях і тільки частинне, нескоординоване зужиття прибутків приватних концернів на цю пекучу проблему крайового, а то й ґльобального характеру витворили ситуацію, яка вимагала негайної і рішучої дії. Політичні противники президента Картера твердять, що він зважився на цей крок майже виключно з уваги на вибори та ресантимент серед населення у наслідок інфляції. Це дещо упрощене пояснення і воно не витримує критики. Якщо можна мати будь-які побажання до президента Картера, то хіба тільки тому, що його плян дещо спізнений і дещо обмежений, бо не включає він багатьох економічних чинників, які мають безпосередній вплив на стан енергетики в країні, зокрема зріст продукції в усіх ділянках індустрії та потреби обмежень поодиноких споживачів пального, що зумовлене самодисципліною і змінами у способі життя усіх громадян країни.

Очевидно, як і кожна федеральна програма крайового масштабу, новий енерґетичний плян може натрапити на бюрократичні труднощі, — як це слушно зауважують деякі критики і політичні спостерігачі. Все ж таки це перший плян у цій ділянці в історії ЗСА, який дає нові виміри не тільки внутрішній, але й зовнішній політиці ЗСА в надії на досягнення самовистачальности в ділянці енерґетики, сьогодні найбільш важливого в рамках цілої економічної системи ЗСА. У тому відношенні цей новий плян вартий уваги і піддержки.

ПОСАДНИК МІСТА НЮАРК, Н. ДЖ., КЕННЕТ Ґібсон, який прибув до Танзанії після восьмиденних відвідин країни Бурунді у центральній Африці, зобов'язався встановити тісні економічні та культурні відносини з тими країнами та навіть допомогти їм, висилаючи туди учителів англійської мови, журналістів, спортових тренерів тощо. Ґібсон заявив, що він та інші політичні лідери Нюарку вже від довшого часу зацікавлені у різних проблемах африканських країн та можливостями допомоги й співробітництва. Нюарк, як відомо, є одним з найбільш зубожілих міст ЗСА, а деякі дільниці його в руїнах ще з часів заворушень в 1967 році.

„МОЛОДЬ УКРАЇНИ" З 29 БЕРЕЗНЯ ІНФОРМУЄ про Всесоюзний семінар молодих репортерів, який відбувся у Львові. Половину тексту тієї інформації становлять два уривки з виступів учасників того семінара. Подані уривки належать двом редакторам російських газет „Литературная газета" і „Ленинградская правда" — бо від кого іншого можна повчитися, як не від „старших братів"! — а, обидва виступи були російською мовою, яку намагалися вживати й деякі делеґати газет, що виходять в Україні і українською мовою.

Богдан Певний

СОНЯ ДЕЛОНЕ У БОФФАЛО

(1)

„Соня Делоне? Хто це?", — здивовано запитає необізнаний читач.

Очевидно, той сам читач здвигне раменами на згадку про Казимира Малевича, Володимира Татліна, Василя Кандінського і низку інших мистців, які у наслідок нашої самозамкнености лишились незаймані літописцями українського мистецтва. Мовляв — вони не наші! Проте, всі вони записані з великої букви в історії світового мистецтва без надання нам кредиту і всі вони, таким чи іншим способом пов'язані з Україною.

Можливо за нашим незнанням прихований всеоправдуючий інстинкт самозбереження, підказуючий приймати хоч і прісну страву, зате приготовлену на національному сочиві. Все таки, хоча не з нашої волі, український чорнозем виростив парості і вони не повинні бути нам цілковито байдужі, навіть тоді, коли не цвітуть калиновим цвітом.

Коли будь-хто побував у музеї модерного мистецтва, то не міг недоглянути образів Казимира Маленича. Вражають вони своєю стриманістю — на білому полі білий квадрат. Це супрематизм — різновид абстрактного мистецтва, основоположником якого був Малевич. Народився він у Києві 1879 року. Деякий час викладав у Київському Художньому Інституті й друкувався в органі українських футуристів „Нова ґенерація".

Хто-зна чи не менше відомий від Малевича харків'янин Володимир Татлін. Він передовий представник конструктивізму — мистецької течії 1920-их років, якій властиві абстрактні й геометричні форми. Татлін також викладав у Київському Художньому Інституті у відділі „Теа-кіно-фото" і спричинився до усучаснення українських видань. На особливу увагу заслуговує оформлений ним збірник поезій „Зустріч на перехресті" 1927 року з творами Семенка,, Бажана й інших. Татлін був членом Асоціяції Революційного Мистецтва України (АРМУ), а згодом об'єднання Сучасних Мистців України (ОСМУ).

Малевич і Татлін мали чималий вплив на зовнішній вигляд індустріяльних виборів у фабриках і заводах України за їхніми проєктами.

Теоретик і дійсний батько абстрактного малярства Василь Кандінський, засновник мистецької модерністичної групи „Блакитний вершник" 1911 року в Мюнхені, почав свої студії в Одесі й був на протязі років тісно пов'язаний з одеським мистецьким середовищем. Кандінський 1914 року був співорганізатором виставки новаторського мистецтва в Одесі, до каталогу якої написав обширну статтю „Про зрозуміння мистецтва".

Щоб надати речам, про які говоримо, відповідної перспективи, слід зазначити, що Малевич, Татлін і Кандінський є загально більше знаними мистцями від, наприклад, прославленого Олександра Архипенка. Це стверджуємо лише для прикладу, без найменшого бажання підірвати Архипенкове святкування.

Спроба вивчення присутности рушійної сили, яка зумовила виникнення чолових особистостей модерного мистецтва саме в Україні, може допомогти викоренити небажане спадкове почуття нашої відсталости і обов'язкової етнографічної й реґіональної приречености нашої культури. Супрематизм Малевича, кубістичні захоплення Архипенка, конструктивізм Татліна, абстрактні візії Кандінського можуть кинути жмут нового світла на розуміння творчої атмосфери, яка проявляється у ріднішому нам символізмі забутого Юхима Михайлова, стилізаціях Петра Холодного-старшого, монументалізмі Михайла Бойчука, а в сучасному неконформизмі в Україні вбачати не тільки бунт молоді проти пануючого режиму, але рівнож продовження глибокої традиції, яку не зуміла перебороти зловіща репресія.

Звідціля приваблює „Соня Делоне: Ретроспективна виставка", яка у лютому-березні 1980 року проходила в Олбрайт-Нокс мистецькій галерії у Боффало, а звідтіля ця виставка перейде до музеїв у Піттсбурґу, Гюстоні, Ню Йорку, Чікаґо і Монтреалю.

Хто ж тоді Соня Делоне, що її критик Гілтон Крамер називає „піонеркою модернізму"? (Hilton Kramer „Sonia Delaunay — A Pioneer Modernist", The New York Times, Feb. 17, 1980).

На велике здивування у всіх джерельних матеріялах, де згадують Соню Делоне обов'язково підкреслено, що вона народжена в Україні!

Уже сам цей факт багатомовний -видно він не виник несамохіть, а на бажання самої мисткині!

Тут мимоволі нагадуються вразливі написи під Архипенковими скульптурами, чи не у всіх відомих світових сховищах мистецтва:

„Alexander Archipenko. Born in Kiev, Russia".

Усі ми добре знаємо з якими труднощами доводилося спростовувати це вперте переконання і доказувати про те, що золотоверхий Київ — це серце нашої країни, а Олександр Профирович Архипенко це наш земляк — українець! Що його батько, це професор інженерії Київського університету, а дідо — іконописець. Мабуть завдяки нашій надокучливості, видавці нової Архипенкової монографії вважали за відповідне вмістити у ній репродукцію його пашпорту ,виставленого місією Української Народної Республіки Женеві, з яким він вибрався підкоряти світову славу і прибув до Америки у жовтні 1923 року. (Archipenko: International Visionary", Edited by Donald H. Karshan, Smithsonian Institution Press, Washington 1969).

Значить Архипенко не лише українського походження, але до того громадянин Української Держави!

Початкове враження, викликане висуненням країни народження Соні Делоне, пригашує трудність пізнати подробиці. Наприклад, Артур А. Коген, автор обширної монографії про Соню Делоне (Arthur A. Cohen: „Sonia Delaunay", Abrams, New York 1975), переглянувши понад п'ятдесят есеїв і каталогів натрапив тільки на одне джерело, де мистецтвознавець Карло Беллоні, хоч і скромно, все таки більше оповідає про місце народження Соні Делоне і зраджує дещо з таємниць її дитячих років.

(Продовження буде)

У Філядельфії відбудеться конференція на тему сучасної України

Філядельфія. — Тут у суботу, 19-го квітня ц. р., в Українському Освітньо-Культурному Центрі заходами Товариства Українських Інженерів Америки відбудеться науково-технічна конференція на загальну тему „Україна сьогодні".

На цій конференції виступлять з доповідями д-р Н. Строката-Караванська — „Одна конкретна постать українського інженера в сьогоднішній Україні", С. Караванський — „Деякі аспекти сприйняття літератури самвидаву", проф. І. Коляска з Торонта — „Дискримінація і русифікація вищої освіти в Україні" і проф. д-р Ф. Кушнірський, недавно прибулий з Києва, — „Деякі висновки з економічних досліджень на Україні щодо посилення централізації в плануванні та ефективности виробництва".

Крім вищезгаданих прелеґентів, на цій конференції доповідатимуть проф. д-р В. Бандера, мґр А. Расвайлер, докторантка історичних наук, д-р П. Гевка та інж. І. Вітковицький на різні економічні і технічні теми сучасної України. Початок конференції в год. 1-ій по полудні.

Після конференції, в год. 6-ій відбудеться добродійний концерт відомої солістки сопрано Лариси Магун-Гурин з Нью Йорку ж центрі.

Помер Полк. Аверкій Гончаренко...

(Закінчення зі стор. 1)

командиром фронту Бахмач-Крути, а після леґендарного бою під Крутами вступив до Слобідського коша й від того часу займав різні відповідальні пости, був повітовим командантом в Лотичеві, а від грудня 1918-го року губерніяльним командантом Поділля. В часі походу Українських Армій на Київ був начальником канцелярії Об'єднаного Штабу головного отамана Симона Петлюри.

Піднесений Урядом УНР до ранги полковника, св. п. А. Гончаренко продовжував свою боротьбу за волю України під час Другої світової війни в рядах Першої Дивізії Української Національної Армії „Галичина". До того часу брав активну участь в громадському житті, був довголітнім працівником Союзу Українських Кооператив. До Америки приїхав у 1952-му році. Був автором багатьох статтей на військові теми. Вічна Йому Пам'ять!

Клюб УДР у Чікаґо збирає фонди для УГГ до Мадридської Конференції

Чікаґо, Ілл. (УДР). — Минулого року на терені української чікаґської громади створено Клюб Українського Демократичного Руху. В управу клюбу входять: Олексій Коновал — голова, Олексій Пошиваник — секретар, Федір Ткачук — скарбник; члени — Мирослав Семчишин, Павло Турула, Ярослав Струтинський, Данило Завертайло, Роман Залуцький.

Клюб УДР тепер провадить збірку фондів для Закордонного Представництва Української Гельсінкської Групи на подорож на міжнародну конференцію, яка відбудеться цієї осени в Мадриді. На цій конференції Українська Гельсінкська Група представить російсько-комуністичне злочинство супроти українського та інших поневолених народів.

На допомогу УГГ та цю подорож українська чікаґська громада вже зложила 3,000 дол. Датки-пожертви на цю акцію збирають панства Данило і Параска Завертайли, Федір Ткачук, Мирослав Самчишин, Павло Турула та Орест Городиський. Управа Клюбу звертається до українського громадянства Чікаґо й околиці підтримати цю збіркову акцію і допомогти членам Української Гельсінкської Групи взяти участь у міжнародній конференції в Мадриді.

За управу клюбу УДР:

Ол. Коновал — голова
Ол. Пошиваник — секретар

Українська народна вишивка

Бавнд Брук, Н.Дж. (І.П.-Ф.). — З нагоди святкування Великоднього циклу на Провідну Неділю, 13-го квітня відкрилася виставка вибраних взірців української вишивки з Східньої і Західньої України з постійної колекції Музею Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку таких майстрів-вишивальниць, як бл.п. паніматка Віра Росінська з Міннеаполісу і та Марія Куценко, авторка книжки „Українські вишивки", виданої в Мельборні, Австралія, у 1977 році.

Третьою учасницею цієї виставки є відома сучасна мисткиня - вишивальниця Мирослава Стахів з Мідлсекс, Н.Дж.

Три учасниці цієї виставки належать до серійозних мисткинь - вишивальниць, які зібрали й відтворили українську вишивку в усьому її багатстві й різноманітності, при тому вишивка у їх виконанні не затратила самобутности та чистоти стилю і давніх традицій. Завданням цієї виставки є не тільки дати змогу для естетичної насолоди красою української вишивки, але також послужити добрим прикладом для заохоти до вивчання, зберігання та культивування всього, що є найкраще в нашій вишивці.

Окрім вишивок будуть вперше виставлені в Музеї також замальовки взірців церковної вишивки з архіву бл.п. проф. Костя Мощенка, колишнього директора Музею Українського Народного Мистецтва в Полтаві.

Виставку зорганізувала Ірина Петренко-Федишин, директор Музею Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку, під подровительством Блаженнішого Владики Мстислава, Митрополита УПЦ і Фундатора Музею.

Після врочистої Провідної Літургії і Відправи на цвинтарі в Бавнд Бруку, Музей буде відкритий для загального відвідування. Виставка вибраних взірців української вишивки буде тривати від 13-го квітня до 30-го травня ц.р.

Музей відкритий кожної середи і четверга від год. 11:00 ранку до 5:00 по полудні і в неділю від год. 12:00 опівдні до 3:30 по полудні або за попереднім домовленням.

По ближчі інформації просимо телефонувати: (201) 356-0090 або 356-9105.

В УІА ВІДКРИЄТЬСЯ ВИСТАВКА ПРАЦЬ ХРИСТІ ОЛЕНСЬКОЇ

Ню Йорк. — У неділю, 20-го квітня, тут в Українському Інституті Америки відкриється виставка творів молодої мисткині Христі Оленської, яка триватиме до середи, 21-го травня. Ця ретроспективна виставка включатиме скульптури, малюнки і ювелірні вироби. Виставку можна оглядати кожного дня, крім понеділків, від год. 2-ої до 6-ої по полудні.

У безмежному смутку повідомляю
Рідних, Приятелів і Знайомих,
що в суботу, 29-го березня 1980 року, відійшов від нас
у Вічність, по довгій і тяжкій недузі, на 68-му році життя,
наш Найдорожчий
МУЖ, ВІТЧИМ, БРАТ, ВУЙКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ІВАН КУСИЙ

Залишив у великому смутку:
дружину — ОЛЕНУ БІЛЕНЬКУ КУСУ
сина — РОМАНА з дружиною ТЕРЕСЕЮ
сина — МИХАЙЛА з дружиною ІРЕНОЮ і дітьми
внуки: ХРИСТИНА, ВІРА і СТЕФЧИК
невістку — МАРІЮ зі синами
внуки: ВОЛОДИМИР і ІВАН
брата — СТАНИСЛАВА з дружиною і дітьми ЗОФІЮ і СТЕФАНА в Англії
в Україні:
брата — ЙОСИФА з дружиною і дітьми
сестру — МАРІЮ з родиною
сестру — ЕМІЛІЮ з родиною
сестру — СОФІЮ з родиною

ПОХОВАНИЙ 4-го квітня 1980 р. на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Дякую всім Приятелям, що прибули на похорони з дальших і ближчих околиць, і Усім, що висловили своє співчуття. Дякую за молитви за душу Покійного.

Дружина — ОЛЕНА КУСА

Об'єднання кол. Вояків УПА Америки і Канади
повідомляє Українське Громадянство та Друзів Української Повстанської Армії,
що 2-го квітня 1980 року, несподівано, відійшов від нас

наш Друг

ЕВГЕН ОСТАПОВИЧ — ВИХОР

бунчужний УПА

нар. 18-го січня 1926 року в Єзуполі Станиславівської області, Україна

ПОХОРОНИ відбулися 8-го квітня 1980 року з церкви св. Йосафата у Філядельфії, Па. на цвинтар у Факс Чейсі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

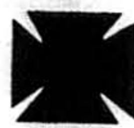
•

Опечаленій Родині, Головна Управа Об'єднання складає цією дорогою найсердечніші вислови співчуття.

Головна Управа
Об'єднання кол. Вояків УПА

Б-во кол. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ В ЗСА
СТАНИЦЯ У КЛІВЕЛЕНДІ, ОГАЙО

Ділимося сумною вісткою з побратимами по зброї і українським громадянством, що в суботу, 12 квітня 1980 р. відійшов у Вічність на 90-му році життя

сл. п.

Полк. АВЕРКІЙ ГОНЧАРЕНКО

Почесний член і кількакратний голова Станиці

ПАНАХИДИ — в неділю, 13 квітня 1980 р. о год. 7-ій веч. в пох. завед. П. Яреми при 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку та в понеділок, 14-го квітня о год. 8-ій веч. у пох. завед. Головчаків при Стейт Рд. в Парма, Огайо.

ПОХОРОН — у вівторок, 15-го квітня о год. 9-ій рано в церкві св. Йосафата та на українському цвинтарі свв. Петра і Павла в Парма, Огайо.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Дочці, Синові та Внукам висловлюємо наше найглибше співчуття.

УПРАВА СТАНИЦІ

УКРАЇНСЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
з смутком повідомляє, що 12-го квітня 1980 року, в містечку Піскатавей, Н. Дж., упокоїлась на 93-му році життя

бл. п.

ІЗИДОРА ПЕТРІВНА КОСАЧ-БОРИСОВА

член-кореспондент Академії, учений агроном, автор ряду праць з фізіології рослин, викладач вищих шкіл на Україні, голова Комітету для видання книги „Леся Українка — хронологія життя і творчости".

ПОХОРОН відбудеться в суботу, 19-го квітня 1980 р., о 12-ій год. дня, на українському православному цвинтарі в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

•

Родині Покійної висловлюємо глибоке співчуття.

Управа УВАН у США

•

Якщо зголоситься відповідна кількість людей, буде найнятий автобус, який відійде з Ню Йорку о 10-ій год. ранку від Українського Народного Дому, 140-142 Друга Авеню, Ню Йорк. На автобус зголошуватися до четверга, 17-го квітня, тел.: (212) 533-4646 від 9-5-ої дня.

БРАТСТВО КОЛ. ВОЯКІВ 1-ої УКРАЇНСЬКОЇ ДИВІЗІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ АРМІЇ В ЗСА

повідомляє із смутком членів Братства, комбатантів і все українське громадянство, що в суботу, 12-го квітня 1980 р. відійшов у Вічність старшина 1-ої Української Дивізії УНА та колишній довголітній член Крайової Управи Братства в ЗСА

сл. п.

полк. АВЕРКІЙ ГОНЧАРЕНКО

ПАНАХИДИ — в неділю, 13-го квітня 1980 р. о год. 7-ій веч. в похоронному завед. Петра Яреми при 129 Іст 7-ма вул. в Ню Йорку та в понеділок, 14-го квітня о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Головчаків при Стейт Рд. у Парма, Огайо

ПОХОРОН — у вівторок, 15-го квітня 1980 р. о год. 9-ій рано в церкві св. Йосафата та на українському цвинтарі свв. Петра і Павла в Парма, Огайо.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Вельмишановним Дочці, Синові та Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

КРАЙОВА УПРАВА
БРАТСТВА 1 УД УНА в ЗСА

В глибокому смутку повідомляємо Родину, Друзів і Знайомих, що 12-го квітня 1980 р. в Ню Йорку, на дев'ятдесятому році життя, упокоївся у Бозі,
наш Найдорожчий БАТЬКО І ДІДУСЬ

св. п. Полк.

АВЕРКІЙ ГОНЧАРЕНКО

бувший кадровий старшина Армії УНР, командир бою під Крутами, викладач і курінний Військової Школи ім. Хмельницького, губерніяльний командант Поділля, довголітній працівник Союзу Українських Кооператив, старшина Першої Дивізії Галичина УНА.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ:

В неділю, 13-го квітня 1980 р., год. 6:30 веч. — ПАНАХИДА в похоронному заведенні П. Яреми в Ню Йорку. В понеділок, 14-го квітня, год. 7:30 веч. — ЗАУПОКІЙНА ПАНАХИДА в похоронному заведенні Головчака в Пармі, Огайо.

ПОХОРОН — у вівторок, 15-го квітня 1980 р. о 10:00 год. рано з церкви св. Йосафата на цвинтар св. Петра і Павла в Клівеленді, Огайо.

Горем прибиті:
син — ЮРІЙ з дружиною МАРІЄЮ
дочка — ВІРА СМАЛЬ-СТОЦЬКА з дітьми НЕСТОРОМ і ЗІРКОЮ

•

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на Фонд Охорони Воєнних Могил — Братство Броди-Лев.

РОСІЯ ЗАВЖДИ БУЛА...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

наклепи. Тому я, користаючись випадком, звертаюся до Вас, пане Мільнер, по допомогу. На противагу цим вигадкам радянського режиму, я можу відверто виступити перед будь-якою авдиторією, висловити свої погляди і переконання в усній чи письмовій формі. Оскільки у Вас, пане Мільнер, склались добрі стосунки з журналом 'Новое время', зверніться, будь ласка, з проханням до редакції вищезгаданого журналу опублікувати хоча б цього листа. Буду Вам дуже вдячний.

Тільки що прочитав повідомлення газети 'Правда' про виступ Картера. Мене дуже зворушила його турбота з приводу спаду політичної активности американців. Чи чули Ви щось подібне в промовах радянських демагогів? Ніколи. В нас навпаки: усе спрямоване на те, щоб знищити в людині почуття моральної відповідальности за те, що діється. І мають у цьому успіхи. Я певен: якби не було сьогодні в світі США, їхньої сили й могутности, СРСР не зупинився б на досягнутому. І бажають цього кремлівські дальтоністи, чи не бажають, саме США приведуть людство до його справжньої мети, бо головне джерело сили США, як світової держави — моральна вірність правам людини. У цьому році минає 325 років з того часу, як український народ змушений цілувати руку, котра його душить. Що принесе нам завтрішній день у цій країні — важко передбачити. Але я переконаний, що вільний світ, що прийшов уже сьогодні нам на допомогу, прийме в свої обійми мою Україну. А покищо стоятимемо на смерть і наближатимемо цей день. Викриватимемо брехню, лицемірство й злочини радянського режиму, якою ціною не довелося б за це заплатити. Інакше не можна, це єдиний шлях до нашої волі...

Скажіть, пане Мільнер, чого б Вам не покинути той 'фальшивий" світ і не переселитися в СРСР? Тут Ви, пане Мільнер, знайдете 'справжню' свободу. Свободу від права на власність до свободи від совісті. Чого, між іншим, я Вам не бажаю.

З повагою до Вас

Червень, 1979
Концтабір Сосновка

Богдан Ребрик"

ЛУК'ЯНЕНКО І ТИХИЙ...

(Закінгення зі стор. 1)

в'язком громадян, у першу чергу тих, що здобули наукові ступені та звання, вищу освіту й мають життєвий досвід. Якби у 30-40-50 роки громадяни діяли активно й безборонно в дусі проголошеної нами Декляраціі, то Україна за 60 років не опустилась би до рівня найбезправнішої колонії і не було б такої страхітливої руйнації, якої вона не зазнала навіть за весь час перебування у складі російської імперії — тюрми народів. Коли б наші громадяни мали б свободу друку, післяреволюційна диктатура на Україні не привела б до геноциду і знищення кільканадцяти мільйонів українців більше, ніж заморили і задушили хижі кігті двоглавого орла від 1764 до 1917 року.

Посмертна регабілітація мільйонів розстріляних і замордованих у концтаборах, в тім числі й тих українців, що завзято допомагали російським шовіністам обернути договір від 27.12 1922 р. про створення Союзу Республік на просту формальність і знову перетворити Україну в колонію Росії, не знали проблеми прав людини. Навпаки. Сьогодні ця проблема набула особливої гостроти і зобов'язує кожну суспільно та національно свідому людину діяти у напрямку розширення народовладдя і обмеження сваволі малих та великих чиновників і бюрократів і систематичного порушення ними демократичних, національних, культурних, релігійних та інших прав громадян.

Усе таємне стає явним. 20-ий з'їзд показав світові дивовижну брутальність сталінського терору на найвищому рівні. Що ділялося внизу, ми знаємо від своїх батьків. Післяхрущовське керівництво СРСР припинило критику терористичної практики, перейшло до приховування її та повільної регабілітації великого деспота та маскування своїх власних репресій. Та світ змінився: репресії молодої української інтелігенції 1965, 1957 та 1972 років стали відомі світові вже незалежно від волі КПРС.

КПРС не змінилася. Вона неспроможна навіть уявити собі існування поруч з нею якоїсь іншої ідейної сили, репресує всіх своїх ідейних супротивників, намагається приховувати факти репресій. Приховування не вдається. Тоді вона вигадує небилиці про цілі, причини зростання та ідейні джерела дисидентства. Світ бачить цю брехню, обурюється і глузує з неї. КПРС знає лише одну тактику — терор. Ця тактика виправдовувала себе доти, поки вдавалося приховувати та якось виправдовувати беззаконня. Тепер, коли це стало неможливим, репресії завдають самій КПРС величезної шкоди. Старі, скомпромітовані методи не годяться в нових умовах. Для нових умов потрібні нові засоби, але старезне керівництво боїться всього нового, не відважується йти на діалог з народом і на сміх і ганьбу перед усім світом удається до безплідних репресій, які не знищують і не ховають інакодумців, а ще більше викликають обурення й незадоволення всередині країни і за її межами.

Довічною ганьбою в цьому *пляні* будуть розправи 1977-1978 року над учасниками правозахисного руху, зокрема розправа обласних судів над членами Української Гельсінкської групи в глухих закутках Донецької (м. Дружинівка), Київської (м. Васильків), Чернігівської (м. Городня) областей, що відбулися за зачиненими дверима без реального права на захист, з численними порушеннями основних засад КПК УРСР, Конституції УРСР, Прикінцевого Акту Гельсінкської наради та міжнародного Пакту про громадянські та політичні права.

Жорстокі, нелюдські розправи над п'ятьма членами групи (12-15 років концтаборів та заслання), а також примусове позбавлення громадянства генерала Петра Григоренка, не залякали суспільно активних громадян і не зляли питання про боротьбу за демократизацію суспільно-політичного життя України та усунення постійних порушень прав громадян.

Кількість робітників і колгоспників у складі Верховної Ради, що одностайним піднесенням рук схвалюють бюджети та будь-які інші закони й беззаконня (як це має місце останніх 60 минулих літ) — це ще ніяк не демократія.

Про законність, без якої неможлива демократія, можна говорити в тому разі, коли права людини залежать лише від закону,а не від волі чиновної бюрократії.Створюючи Українську Гельсінкську групу, ми не питали дозволу у виконавчої влади — таке право нам дає закон.

За перший рік існування групи репресовано чотирьох її членів, а потім ще двох. Через те, що в КДБ неодноразово заявляли, що арештували Олексу Тихого, Миколу Руденка, Мирослава Мариновича, Миколу Матусевича не за участь у групі, а за індивідуальні дії, шість членів групи перед наближенням річниці діяльности вирішили звернутися до Ради Міністрів УРСР з клопотанням такого змісту:

КЛОПОТАННЯ

Стаття 39 Коституції СРСР говорить, що

„громадяни СРСР мають усю повноту соціяльно-економічних, політичних та особистих прав та свобод..."

Ми — громадяни СРСР і таким чином, це ми маємо всю повноту... прав і свобод.

Стаття 51 Конституції СРСР говорить, що

„Відповідно до цілей комуністичного будівництва громадяни СРСР мають право об'єднуватись у громадські організації..."

Отже, ми — громадяни СРСР, маючи всю повноту прав і свобод, маємо право об'єднуватись у громадські організації.

Користуючись своїми громадянськими правами, група осіб, а саме: Олекса Бердник, Петро Григоренко, Іван Кандиба, Левко Лук'яненко, Микола Матусевичм Мирослав Маринович, Оксана Мешко, Микола Руденко, Ніна Строката і Олекса Тихий 9-го листопада 1976 року створили громадську групу під назвою Українська Громадська Група сприяння виконанню Гельсінкських угод, про що й повідомили уряд УРСР, надіславши йому Декларацію Групи з викладом цілей Групи і методів роботи.

Як видно з самої назви громадської організації, Група ставила собі за мету сприяти виконанню в УРСР гуманітарних положень **Прикінцевого Акту Гельсінкської наради.**

Група незареєстрована і існує неофіційно.

З огляду на Ст. 4 Конституції СРСР, ми вважаємо за необхідне надати Групі офіційного статусу.

Адміністративний кодекс УРСР не встановлює правил реєстрації негосподарчих громадських організацій, того ми звертаємося прямо до уряду УРСР або безпосередньо вирішити питання, або передати його Міністерству Внутрішніх Справ УРСР з тим, щоб було:

а) розглянуто Декларацію Української Громадської Групи сприянню виконання Гельсінкських угод для визначення конституційности цілей Групи і методів її діяльности.

б) винесено постанову про надання Групі прав юридичної особи через реєстрацію Групи;

в) передано копію постанови про реєстрацію Міністерству фінансів УРСР для відкриття в банку окремого рахунку.

Група складається з суспільно-активних людей незалежно від націоналыности і діє у складі членів Групи і кореспондентів Групи. Ініціяторів, що нижче підписалися, просимо вважати фундаторами юридичної особи: Олекса Бердник — керівник Групи, Петро Григоренко — координатор Групи, Іван Кандиба, Левко Лук'яненко, Оксана Мешко, Ніна Строката.

252086 Київ, 86, вул. Верболозна, 16.

Додаток: Декларація Української Громадської Групи сприяння виконанню Гельсінкських угод.

Вчинено в Києві 14 жовтня 1977 року".

З початком другого року діяльности групи КДБ — „Карающий меч диктатуры" арештував п'ятого члена групи — Левка Лук'яненка, а незабаром Президія Верховної Ради СРСР позбавила громадянства генерала Петра Григоренка — шостого члена групи, заборонивши йому повертатися з відпустки (яку він провів у США) до СРСР для проведення правозахисної діяльности.

З Чернігівського слідчого ізолятора 3.04.78 р. Лук'яненко подав до Президії Верховної Ради УРСР заяву, в якій незалежно від його арешту й припинення активної участи в діяльності групи просив зажадати Декларацію Групи, розглянути її з точки зору відповідности змісту Конституції УРСР і ухвалити відповідне рішення про надання Групі офіційного статусу.

Через те, що ніхто з членів Групи ніякої відповіді досі не отримав, ми — Олекса Тихий та Левко Лук'яненко — вирішили тепер уже з нового місця — особливо суворого концтабору, що в селищі *Сосновці*, Зубово-Полянського району, Мордовської АРСР — звернутися знову з офіційною заявою в цій справі. Хоч ми тепер і за ґратами, але проблема прав людини і України нас хвилює не менше, ніж вона цікавила нас тоді, коли ми жили на Україні.

Через свою фізичну ізоляцію ми неспроможні брати активну участь у діяльності Групи, але ми й далі вважаємо себе її членами, радіємо з поповнення її новими людьми і того задля Групи та її правозахисних цілей спрямовуємо до вас цю заяву з повторенням клопотання, сформульованого 14.10.77 року шістьма членами Групи та 3.04.78 р. — Лук'яненком.

Ми розуміємо, що практично ви повністю залежите від Москви і самі неспроможні вирішити питання не тільки про реєстрацію Групи, але й про діялог з нею на цю тему. І все ж, через те, що формально УРСР — суверенна республіка, а утворення громадської групи — зовсім незначна подія і всяка ймовірна офіційна постанова може бути ухвалена в Києві, ми й звертаємось до Києва.

Реєстрація Групи та надання їй офіційного статусу сприятиме пробудженню байдужих до активного громадського й національного життя людей, що безперечно, сприятиме прогресивному розвиткові українського суспільства, і через розширення міжнародних контактів — зміцненню миру в усьому світі.

Для розгляду нашої заяви по суті слід зажадати примірник Декларації Української Громадської Групи сприяння виконаня Гельсінкських угод з архіву Донецького, Чернігівського чи Київського КДБ, де вони зберігаються у так званих кримінальних справах на Миколу Руденка, Мирослава Мариновича, Миколу Матусевича та нас двох, як доказ нашої невинности та деспотичного характеру сучасного політичного режиму, що неспроможний обходитися без жорстокого переслідування чесних громадян за Слово".

Лютий 1979 рік

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЕМІЛІЯ КОЗІЦЬКА, членка УНС Відд. 184 Т-ва Верховина в Ню Йорку, померла 23 лютого 1980 р. на 73-му р. життя. Нар. в Бориславі, Україна; членкою УНС стала у 1965 р. Залишила у смутку доньку Ренату, зятя Любослава і внука Ярему Гуцалюків. Похорон відбувся 27 лютого 1980 р. на цвинтарі св. Андрея в Савт Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
Богдан Ластовецький, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 20-го КВІТНЯ 1980 р.

КЛІФТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64-ий Відд., о год. 1 до 3-ої по пол. біля церкви Св. Марії на Washington Street. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

НЕДІЛЯ, 20-го КВІТНЯ 1980 р.

КЕМПБЕЛ, Огайо. Річні збори Т-ва Сокіл 218 Відд., о год. 2-ій по пол., при Ґордон Авеню. Проситься всіх членів прибути та вирівняти належні вкладки.

Й. Темник, секр.

ПАРМА, Огайо. Місячні збори Т-ва ім. І. Франка 334 Відд., о год. 12:30 по пол. в домі фін. секретара при 3324 Торрінґтон вул. на Пармі. Проситься чл. прибути. — Б. Задорецький, рек. секр.

НЕДІЛЯ, 27-го КВІТНЯ 1980 р.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па. Загальні збори 162-го Відд., о год. 2-ій по пол. в залі укр. кат. церкви Св. Благовіщення в Мелроз Парк. Проситься чл. прибути, перевірити працю Відділу та вибрати Управу на 1980 рік. Найбільш пекуча справа — приєднування нових членів. — І. Гаврилюк, гол., Д. Федорійчук, секр.